

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

27 juni 2000

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Stefaan Platteau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

mevrouw Lisette Croes, de heer Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Paul Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Zie :

302 (1999-2000)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUD

Blz.

I.	Inleidende uiteenzetting door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden ...	4
II.	Bespreking	4
II.1.	Tussenkomen van de leden	4
	A. Tussenkomen van de heer Stefaan Platteau	4
	B. Tussenkomen van de heer Frans Ramon	5
	C. Tussenkomen van de heer Patrick Hostekint	5
II.2.	Replik van de minister-president	5
III.	Stemmingen	6
III.1.	Artikelsgewijze stemming	6
III.2.	Stemming over het geheel	6

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op datum van 22 juni 2000 het ontwerp van decreet tot instemming met de overeenkomst ter bevordering en bescherming van investeringen tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en de republiek Kazachstan besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

De minister-president opent zijn toelichting door erop te wijzen dat de met dit verdrag beoogde doelstellingen zich uitsluitend op economisch gebied situeren. Deze economische doelstellingen bestaan er meer bepaald in het verkeer van investeringen van het ene land naar het andere te liberaliseren alsook deze investeringen te beschermen. Het verdrag verzekert meer in het bijzonder de vrije toegang voor investeringen, de vrije overmaking van hun opbrengst naar het buitenland en ook de non-discriminatie ten overstaan van andere investeerders. Het bevat daarnaast ook de clausule van de meest begunstigde natie en een verbod op onteigening. Dit laatste met uitzondering van onteigening tot openbaar nut, in zoverre zulks volgens wettelijke regels gebeurt én tegen een reële vergoeding. Procedures voor het beslechten van geschillen zijn eveneens voorzien.

De minister-president laat daarbij opmerken dat het hier om een type van verdrag gaat dat door de BLEU meestal wordt gesloten met landen die geen lid zijn van de OESO. Het risico voor buitenlandse investeringen wordt in dergelijke landen immers hoger geacht. Verdragen bieden daarnaast ook meer zekerheid en bescherming dan de nationale regelgeving van de staten waar de investeringen worden gedaan. Verdragsrechtelijke verbintenissen kunnen immers slechts met de toestemming van alle betrokken partijen worden gewijzigd (in casu dus ook met die van de staat van waaruit de investeringen afkomstig zijn).

Kazachstan werd door de vorige Vlaamse regering in 1996 aangeduid als prioritaire partner voor het sluiten van een verdrag inzake investeringen. Er werd, zoals gebruikelijk, onderhandeld op basis

van de terzake bestaande standaardtekst van de BLEU. Hoewel er enkele verschillen zijn met de eindtekst, blijven de afwijkingen van die BLEU-tekst finaal toch veeleer beperkt. Voor een bondige beschrijving van de afwijkingen in kwestie verwijst de minister-president de commissieleden dan ook graag naar de laatste paragraaf van de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet.

Daarnaast moet ten algemenen titel ook opnieuw worden vastgesteld dat de overeenkomst een gemengd verdrag is, dat zowel op gewestelijke als federale bevoegdheden slaat. De gewesten zijn met name bevoegd voor het economisch beleid evenals het afzet- en het uitvoerbeleid. De federale overheid van haar kant is bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's, het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven (met uitzondering van die in de toeristische sector). Ten overvloede bevestigt de minister-president daarbij dat dergelijke gemengde verdragen – met het oog op hun inwerkingtreding – slechts dan door de federale overheid kunnen worden geratificeerd, als alle bevoegde parlementen hun instemming hebben gegeven.

Qua (intern-Belgische) stand van goedkeuring van dit verdrag met Kazachstan, kan de minister-president meedelen dat naast het Vlaamse decreet opnieuw enkel nog de Brusselse ordonnantie ontbreekt. De federale wet dienaangaande dateert van 31 mei 1999, en het Waalse decreet is van 25 februari 1999.

Voor een omstandige beschrijving van de socio-economische en de politieke situatie in Kazachstan verwijst de minister-president tenslotte graag naar de gedetailleerde memorie van toelichting bij het decreet. Afsluitend verzoekt hij daarop de commissie het haar voorgelegde verdrag te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

II.1. Tussenkomsten van de leden

A. Tussenkomst van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau verklaart de mening te zijn toegedaan dat Kazachstan vooral op middellange termijn een aantal interessante troeven kan hebben voor Vlaamse investeerders en ondernemers. Met name zijn rijke bodemschatten (aardolie, aardgas, steenkool, ijzererts, mangaan, chroom, nik-

kel, kobalt, koper, molybdeen, lood, zink, bauxiet, goud en uranium) maken er een interessante partner van. Het feit dat de GIMV het beheer waarneemt van het EBWO-fonds in Kazachstan, zou een en ander trouwens nog wat gemakkelijker moeten maken. Anderzijds wijzen de tribulaties rond de activiteiten van Tractebel in dat land er duidelijk op dat men daar best nog via joint-ventures werkt (die kunnen immers meestal over meer lokale expertise en connecties beschikken).

B. Tussenkoms van de heer Frans Ramon

De heer Frans Ramon van zijn kant spreekt zijn oprechte verbazing uit over het feit dat Kazachstan er blijkbaar zonder noemenswaardige problemen in geslaagd is conflicten tussen zijn 212 etnische minderheden te vermijden. Deze prestatie vormt zijns inziens een belangrijke incentive voor het aangaan van een constructieve dialoog met dat – economisch al bij al niet meteen echt interessante – land.

Voor het overige mag uit de beschikbare cijfergegevens echter blijken dat de situatie in Kazachstan niet echt rooskleurig is. Naast een hoge werkloosheid, wijdverspreide armoede (30% van de bevolking kan niet in zijn minimale levensonderhoud voorzien) en een dalende levensverwachting, kunnen er immers ook vragen gesteld worden bij de staat van de mensenrechten en de toestand van het milieu. In de mate dat Vlaanderen er dan toch voor opteert om contacten te onderhouden met Kazachstan, is het voor de heer Frans Ramon duidelijk dat ook aan deze aspecten de nodige aandacht zou moeten worden besteed.

C. Tussenkoms van de heer Patrick Hostekint

De heer Patrick Hostekint onderschrijft de analyse van de heer Ramon. Ten gronde meent hij dat zelfs ronduit kan worden gesteld dat Kazachstan nog steeds de overgang van het communisme naar de democratie en de vrije markt niet heeft weten te realiseren. Slechts op een beperkt aantal terreinen werden daartoe enkele aanzetten gegeven. Zowel qua politieke structuren, werking van de instellingen, als mensenrechten zit het land echter nog volop in de oude communistische traditie. Ook de heersende elite is trouwens dezelfde gebleven.

Dit alles maakt het voor buitenlandse bedrijven dan ook bijzonder riskant om daar te investeren. Het reeds door de heer Platteau vermelde voorbeeld van Tractebel (toch een grote onderneming, met veel internationale expertise) spreekt daarom-

trent boekdelen. Enkel het tot stand brengen van een echte vrije markt en het opzetten van een degelijk wettenarsenaal en dito rechtsbedeling kunnen daarin volgens de heer Hostekint verandering brengen. Rechtszekerheid is immers een basisvereiste om te investeren en om handel te drijven. Dit verdrag kan daartoe een bijdrage zijn, en is in die zin dan ook bijzonder welkom.

Het is daarbij volgens de heer Hostekint ook bijzonder navrant dat een potentieel bijzonder rijk land als Kazachstan zo weinig aandacht besteedt aan een meer equitabele verdeling van zijn rijkdommen. Een en ander is er mee de oorzaak van dat de – georganiseerde – criminaliteit in Kazachstan, net zoals in de meeste andere ex-sovjetrepublieken, wild om zich heen grijpt. Dat de maffia greep heeft gekregen op veel van het economisch leven hoeft dan ook niet echt te verbazen, maar is wel een factor waarmee potentiële vreemde investeerders terdege rekening moeten houden.

Afsluitend stelt de heer Patrick Hostekint vast dat het de GIMV is die instaat voor het beheer van de middelen die de Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling heeft uitgetrokken voor Kazachstan. Van de minister-president had hij graag vernomen of dit een specifieke meerwaarde heeft opgeleverd voor Vlaamse bedrijven, en welke resultaat deze beheerswaarneming eventueel heeft opgeleverd voor de GIMV zelf?

II.2. Replik van de minister-president

In zijn repliek bevestigt de minister-president dat Kazachstan inderdaad nog met heel wat problemen te kampen heeft. De aantrekkelijkheid voor buitenlandse investeerders is door diverse omstandigheden momenteel inderdaad niet onverdeeld groot. En ook het democratische gehalte van het land is minstens wat twijfelachtig.

Anderzijds is de minister-president toch de mening toegedaan dat men er – onder andere via deze overeenkomst – alles moet aan doen om het normale investeringsgebeuren en -verloop zijn gang te kunnen laten gaan. Zulks zal echter ongetwijfeld, zoals iedereen die ook maar een beetje met die landen vertrouwd is zeer goed weet, nog heel wat tijd vragen. Men slaagt er met name maar zeer moeizaam in om de nodige stappen te zetten in de richting van meer liberalisering en meer markteconomie. Zelfs massale buitenlandse investeringen blijken in eerste instantie vaak maar een beperkte rijping van de geesten met zich te brengen. Een

fenomeen dat zowat overal in de ex-communistische wereld (zelfs in het voormalige Oost-Duitsland, waar toch massaal geïnvesteerd werd) een ernstige rem vormt voor de verdere economische ontwikkeling en dat slechts met verloop van tijd zal verdwijnen.

Voor wat de concrete vraag naar het optreden en de resultaten van de GIMV in Kazachstan betreft, zegt de minister-president de heer Hostekint toe dat hij hem de gevraagde gegevens zal laten bezorgen.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet “houdende instemming met de overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie, enerzijds en de regering van de republiek Kazachstan, anderzijds inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend te Almaty op 16 april 1998” ten slotte eveneens bij unanimité van 9 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Stefaan PLATTEAU Luc VAN DEN BRANDE